

Van Schok tot Herstel: neuroplasticiteit als nieuw perspectief binnen de letselschade

*Op 29 september organiseerde expertisecentrum The Recovery Collective het symposium **Van Schok tot Herstel** ter gelegenheid van de lancering van het gelijknamige boek van psycholoog Dr. Margaret Diekhuis-Kuiper en herstelcoach Jasmijn Derckx. Centraal stond de vraag hoe inzichten uit de neuroplasticiteit en herstelgerichte dienstverlening kunnen bijdragen aan een mensgerichte benadering van letselschade.*

Fotografie *Carola le Poole* | **Beeld** *Stock*

Jasmijn Derckx

Margaret Diekhuis-Kuiper

Het symposium bracht professionals uit verschillende disciplines samen rond een thema dat steeds nadrukkelijker aandacht krijgt binnen de letselschadepraktijk: herstel gaat over meer dan het vaststellen en compenseren van schade. Het gaat ook over het hervinden van autonomie, het opnieuw vormgeven van het dagelijks leven en het ontwikkelen van perspectief na een ingrijpende gebeurtenis.

Dr. Margaret Diekhuis-Kuiper, trauma- en forensisch psycholoog, mediator en onderzoeker, trad op als moderator en was samen met Jasmijn Derckx, herstelcoach, keynote speaker.

Neuroplastisch perspectief

Een ongeval kan een duidelijke breuk veroorzaken tussen het leven vóór en na het letsel. Wat voorheen vanzelfsprekend was, kan plotseling onzeker, moeilijk of zelfs onmogelijk worden. Dat heeft niet alleen lichamelijke gevolgen, maar kan ook doorwerken in emoties, gedrag, relaties, identiteit en toekomstverwachtingen. Diekhuis-Kuiper introduceerde tijdens het symposium haar NAGT-model: Neurologische Afstemming, Affectieve Regulatie, Gedragsintegratie en Toekomstverankering. Het model biedt een neuroplastisch perspectief op herstel en gedragsverandering na letsel. Daarbij staat centraal dat het brein zich gedurende het leven kan aanpassen en nieuwe verbindingen kan ontwikkelen. Deze kennis kan volgens Diekhuis-Kuiper helpen om herstel niet uitsluitend als een medisch proces te benaderen, maar ook aandacht te hebben voor gedrag, betekenisgeving en het opnieuw ontwikkelen van handelingsmogelijkheden.

Van schade naar herstel

Jasmijn Derckx, die ruim dertig jaar werkzaam is binnen de letselschadebranche en zich onder meer bezighoudt met zwaar letsel en overlijdenszaken, richtte zich in haar keynote op de wijze waarop het letselschadeproces herstel kan ondersteunen.

Aan de hand van haar Herstelgericht Letselschade Model beschreef zij vier pijlers: Erkenning, Juridische Zorgvuldigheid, Samenwerking en Herstelondersteuning. Volgens Derckx vraagt een herstelgerichte benadering om een verbinding tussen empathie en professionaliteit. Niet alleen de juridische en financiële gevolgen van een ongeval zijn van belang, maar ook de vraag wat iemand nodig heeft om zijn of haar leven opnieuw vorm te geven. Daarmee wordt herstel niet gezien als een tegenstelling tot juridische zorgvuldigheid, maar als een aanvulling daarop. Het doel is een letselschadeproces waarin verschillende professionals vanuit hun eigen expertise bijdragen aan een zo goed mogelijk herstelperspectief.

Verschillende perspectieven op herstel

Ook andere deskundigen brachten tijdens het symposium hun visie op herstel in.

Prof. mr. Femke Ruitenbeek-Bart, hoogleraar Privaatrecht en Aansprakelijkheidsrecht aan de Vrije Universiteit Amsterdam, sprak over wetenschappelijke inzichten rond herstel, gedrag en veerkracht bij veroorzakers van letsel. Zij belichtte onder meer de mogelijke invloed van schuld, schaamte en morele verwarring op de beleving van tijd en de gevolgen van een ongeval.

Ivonne van Delft, directeur van een medisch adviesbureau en voorzitter van het Nederlands Instituut Letselschadeprofessionals (NIS), sprak over de verbinding tussen mens, recht en herstel. Francie Peters, directeur van De Bureaus en docent aan de VU Amsterdam, ging in op de ontwikkeling van herstelcoaching en de betekenis daarvan binnen herstelgerichte dienstverlening.

‘Opnieuw richting geven’

Een bijzonder moment was de overhandiging van het eerste exemplaar van Van Schok tot Herstel aan Cobie Kuipers, de moeder van Saar. Saar kwam als twaalfjarig meisje om het leven bij een verkeersongeval. Haar verhaal is in het boek opgenomen. Daarmee werd tijdens het symposium ook zichtbaar waar herstelgerichte letselschade uiteindelijk over gaat: over mensen, hun levens en de gevolgen die een ingrijpende gebeurtenis voor henzelf en hun omgeving kan hebben.

Neuroplasticiteit als perspectief

In een bijdrage aan het symposium benadrukte Marco Speelmans, directeur van De Letselschade Raad, dat herstel na een ongeval zelden een rechte lijn volgt. Waar het recht behoefte heeft aan duidelijkheid, causaliteit en afbakening, kent menselijk herstel juist dynamiek en onvoorspelbaarheid.

Neuroplasticiteit biedt volgens hem een interessant perspectief op dit spanningsveld. Het vermogen van de hersenen om zich aan te passen en nieuwe verbindingen te vormen maakt duidelijk dat een opgelopen letsel niet uitsluitend vanuit verlies hoeft te worden bekeken. Ook aanpassing en het ontwikkelen van nieuwe mogelijkheden kunnen onderdeel zijn van het herstelproces.

Dat vraagt volgens de organisatoren om een bredere blik binnen de letschadepraktijk. Financiële compensatie blijft een essentieel onderdeel van het proces, maar herstel omvat meer: autonomie, identiteit, participatie, functioneren en toekomstperspectief.

Een beweging naar herstelgericht werken

Met *Van Schok tot Herstel* willen Diekhuis-Kuiper en Derckx wetenschappelijke kennis en praktijkervaring met elkaar verbinden. Vanuit The Recovery Collective ontwikkelen zij onder meer trainingen, de NAGT Herstelmonitor en andere vormen van herstelgerichte ondersteuning voor professionals en organisaties die betrokken zijn bij letsel en trauma.

Het symposium liet zien dat herstel geen afzonderlijk onderdeel van het letselschadeproces hoeft te zijn, maar een perspectief dat verschillende disciplines met elkaar kan verbinden. De centrale gedachte van de middag kan daarmee eenvoudig worden samengevat: letselschade gaat niet alleen over wat iemand door een ongeval is kwijtgeraakt, maar ook over de mogelijkheden om, binnen nieuwe omstandigheden, opnieuw richting te geven aan het leven. ◆